

Datum
April 2026

Onze referentie
62151070

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 2 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

11 februari 2026, 13:00u - 15:00u

Vergaderplaats

Utrecht, Vergadercentrum Vredenburg

Aanwezig

Connect Groen, ISBO, Nederlandse Dalton Vereniging, Nederlandse Jenaplan Vereniging, Nederlandse Montessori Vereniging, Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden, Sectorraad GO, Sectorraad Praktijkonderwijs, Siméa, VBSO/VGS, Vereniging Openbaar Onderwijs, Vereniging van vrijescholen, Verus, VOS/ABB, Inspectie van het Onderwijs

Agendapunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

VBSO vertegenwoordigt mede de VGS in het overleg.

Er zijn desgevraagd geen aanvullingen op de agenda.

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) meldt dat de directeur Toezicht Primair Onderwijs en Kinderopvang een andere baan heeft.

1a. Verslag Ringen 1 en 2 van 8 oktober 2025

De voorzitter constateert dat er voorafgaand aan het overleg geen opmerkingen over of wijzigingen op het verslag zijn gemeld. Het verslag van Ring 2 van 8 oktober 2025 is daarmee vastgesteld.

VBSO/VGS heeft een vraag naar aanleiding van het verslag, namelijk over het Jaarwerkplan. Het gaat om een voorgenomen verdiepend onderzoek van de inspectie naar hoe scholen omgaan met polarisatie in de samenleving. Hoe gaat de inspectie dit doen? De inspectie licht toe dat de voorbereiding nog in de verkennende fase zit, waarin ook bepaald wordt wat de scope van het onderzoek wordt. Het onderzoek start in ieder geval nog wel dit jaar. Een andere aanleiding voor dit onderzoek is de Staat van het Onderwijs, waar geconstateerd werd dat scholen zelf aangeven geen handelingsrepertoire te hebben voor dit issue. VBSO/VGS vraagt de inspectie daarop om de reflecties van het onderzoek van vijf of zes jaar geleden mee te nemen. De inspectie nodigt VBSO/VGS om die reflecties buiten het overleg om met hen te delen.

VBSO/VGS verwijst vervolgens naar pagina 6 van het verslag waar het gaat over onaangekondigde schoolbezoeken (OSB's). De effectiviteit hiervan is nog niet helder. Er komt nog een evaluatie, maar ondertussen is wel aangekondigd dat de bezoeken verdubbelen in aantal. De inspectie beaamt dat de aantallen behoorlijk zijn opgevoerd in het Jaarwerkplan. Normaalgesproken komen er eerst pilots en volgt daarna een evaluatie, nu is onder politieke druk deze keuze gemaakt omdat dit nu het enige instrument is om het aantal bezoeken omhoog te krijgen. Er rust dus wel een hypotheek op. Inmiddels is er wel een eerste interne evaluatie gedaan, vanuit de instellingen klinken positieve geluiden. Daarnaast loopt een meer uitgebreide evaluatie om de effectiviteit te onderzoeken.

De ISBO vraagt naar de criteria voor een OSB. De inspectie licht toe dat als eerste de scholen die het langst niet zijn bezocht aan de beurt kwamen. Dit zijn scholen die al langere tijd een laag risicoprofiel hebben. Er wordt nu dus een inhaalslag gemaakt. In het huidige Jaarwerkplan kan op deze manier in zes jaar driekwart van de scholen bezocht worden en in acht jaar tijd alle scholen. De ISBO licht toe dat er vanuit de achterban vragen kwamen over de criteria en dankt de inspectie voor de heldere uitleg. Het leek erop dat er veel Islamitische scholen bezocht werden. De voorzitter wijst erop dat deze scholen dus juist weinig of geen risico's laten zien.

De voorzitter gaat vervolgens over tot het nalopen van de actiepunten uit het vorige verslag.

Actiepunt 1: Langetermijnagenda: opnemen thema Sturing en onderwijskwaliteit als suggestie voor het informele deel.

Dit thema is opgenomen in de langetermijnagenda.

Actiepunt 2: Uitzoeken hoe het zit met verondersteld lidmaatschap VIVIS in Ring 2.

Dit proces loopt.

Actiepunt 3: Navragen of PWC-Analyse openbaar kan worden gemaakt.

Vanuit Ring 1 kwam de vraag of de PWC-analyse (over de toename van wet- en regelgeving) kon worden uitgesplitst om onderscheid te maken tussen wat invloed heeft op inspectie en wat invloed heeft op het veld. Dit is helaas niet mogelijk; inmiddels is het PWC-rapport wel openbaar gemaakt, ook op verzoek van de Kamer.

Actiepunt 4: Nagaan of in de Ringen van februari de eerste ervaringen met OP0 en burgerschap gedeeld kunnen worden.

De inspectie licht toe dat deze ervaringen nu worden verzameld voor de Staat van het Onderwijs. Verder komt het onderwerp burgerschap ook aan de orde in het informele deel van dit overleg.

Actiepunt 5: Suggestie voor mei-vergadering: doorspreken over onaangekondigde schoolbezoeken.

Dit onderwerp is besproken bij de terugblik op het verslag van het vorige Ringen-overleg.

Alle actiepunten van Ring 2 zijn hiermee besproken.

1b. Jaarkalender Ringen schooljaar 2025-2026

De voorzitter wijst erop dat het eerstvolgende overleg, 20 mei 2026, een verlengd overleg is zodat er voldoende tijd is voor de actualisatie van de onderzoekskaders (consensusoverleg) en een terugblik op de Staat van het Onderwijs.

Verder is in Ring 1 ook gesproken over de invulling van het informele deel. CNV en UNL zullen samen het onderwerp sociale veiligheid/ welbevinden voorbereiden.

Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden vraagt of Ringen 1 en 2 gecombineerd worden voor de bespreking van het informele deel. De voorzitter licht toe dat dit niet mogelijk is, omdat de groep anders te groot wordt.

De Sectorraad GO is het er mee eens om het genoemde onderwerp te bespreken, dit roept veel vragen op. Het zou ook juist interessant zijn om met de PO-Raad en de VO-raad in gesprek te kunnen gaan. De inspectie geeft aan hen wel te kunnen vragen om aan te sluiten bij de bespreking.

De voorzitter vervolgt dat in Ring 1 bij de bespreking van de onderzoeksprogrammering 2027 Ouders & Onderwijs aangaf graag nog eerder betrokken te worden in het proces, om ideeën mee te kunnen geven aan de inspectie. Het idee is nu om de programmering voor 2028 in het informele deel van de Ringen in oktober te bespreken.

Arno Bronkhorst vraagt of het onderwerp Sturing in het onderwijs nog in beeld is voor bespreking. De voorzitter bevestigt dat dit wel het geval is maar dat het informele deel voor mei en oktober al is ingevuld. Dan komt het dus volgend jaar. De inspectie zal ook nog kijken naar de prioritering van de voorraadagenda.

1c. Actualisatie onderzoekskaders 2026

Aan de hand van een korte presentatie geeft de inspectie een toelichting op het proces van de actualisatie onderzoekskaders 2026. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

- Toelichting proces
- Overzicht wijzigingen en impact op onderzoekskaders
- Momenten waarop Ringen betrokken worden

Toelichting proces: de focus ligt op wijzigingen in en nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast zijn er ook een aantal overige wijzigingen die een soort brug vormen naar het kader 2027. Dit wordt zo beperkt mogelijk gehouden.

Overzicht wijzigingen en impact op onderzoekskaders: dit betreft de belangrijkste wijzigingen en de manier waarop deze in de kaders verwerkt worden. De Sectorraad GO merkt op dat bij het wetsvoorstel Verbetering Aansluiting

Datum

April 2026

Onze referentie

62151070

Beroepsonderwijs-Arbeidsmarkt (VABA) nadrukkelijk staat dat het om mbo gaat, maar mogelijk zijn er ook gevolgen voor het praktijkonderwijs en het arbeidsmarktgericht vso. Deze worden vaak vergeten. De inspectie zegt toe dit uit te zoeken en de uitkomst als naschrift aan het verslag toe te voegen.

Naschrift d.d. 24-04-2026 in antwoord op de gestelde vraag:

"In de WEC staan in artikel 14c een aantal inrichtingseisen voor het Arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel. Daarin wordt op één plek verwezen naar de WEB, maar dat artikel is bedoeld als een referentie en is niet van overeenkomstige toepassing voor het vso. Mogelijk is de vraag ingegeven door artikel 14a, tweede lid WEC, waarin een schakelbepaling staat naar een aantal artikelen in de WVO 2020 die ook van toepassing zijn op het vso, maar dan het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs. Voor de volledigheid: deze artikelen worden niet benoemd in de standaarden van het (v)so-onderzoekskader en er is daarom geen aanleiding om dat kader aan te passen.

De wijzigingen die als gevolg van de Wet VABA worden doorgevoerd in de WVO 2020 betreffen artikelen die niet in het Onderzoekskader VO-bijlage Praktijkonderwijs terugkomen. Ook daar is dus geen aanleiding om dat kader aan te passen.

Ondanks dat de desbetreffende artikelen niet in het onderzoekskader voor (v)so genoemd worden heeft de inspectie wel zeker oog voor de consequenties in de praktijk van het wetsvoorstel VABA voor het uitstroomprofiel vervolgonderwijs en praktijkonderwijs."

De inspectie vervolgt dat de informatie over hoe wordt omgegaan met de beleidsregel financiële sancties wordt opgenomen in paragraaf 7.5.2 Escaleren.

De inspectie noemt dat er ook aanpassingen zijn naar aanleiding van de actualiteit en ontwikkeling van het toezicht, waaronder de toevoeging van de toezichtmix en nieuwe onderzoeksvormen zoals de OSB's. Het is niet mogelijk om hiervoor het hele kader te herschrijven, dus er wordt gekeken naar bijvoorbeeld het toevoegen van een addendum.

De inspectie benoemt tot slot dat de verwachting is dat twee wetten niet in werking treden per 1 augustus 2026, maar in 2027:

- Wet terugdringen schoolverzuim
- Wet vrij en veilig onderwijs

Momenten waarop Ringen betrokken worden: dit is een lastige planning i.v.m. de vrije dagen en schoolvakanties. Het voorstel is vooralsnog om op 8 mei een digitaal vragenuurtje te organiseren. Schriftelijke vragen kunnen tot 10 april worden ingediend. Het gaat daarbij om vragen over de aanpassingen die worden gedaan. Vragen over de bestaande teksten worden niet beantwoord in het digitale vragenuurtje maar kunnen wel worden meegenomen naar het Ringenoverleg van 20 mei.

Er zijn vanuit de Ringen-deelnemers geen verdere vragen.

De inspectie zorgt ervoor dat de presentatie wordt verspreid na het overleg.

1d. Actualiteiten – waaronder de Kamerbrief over ontwikkelingen in het toezicht op het funderend onderwijs

De inspectie noemt het regeerakkoord. Er staat veel in over toezicht, onder andere ook over een taakverzwaring voor de inspectie. Het gaat daarbij onder meer om vierjaarlijkse bezoeken aan alle scholen, een taak op het terrein van regeldruk en administratieve lasten en een taak op het gebied van cyberveiligheid in het HO. Dit laatste was al eerder bekend. Dit is een pittig pakket maar er staat bij dat de taakuitbreiding hand in hand moet gaan met middelen. Omdat er nog overleg moet worden gevoerd met de nieuwe bewindspersonen is dit nog weinig concreet, maar dit zal zeker nog terugkomen. Er staat nog veel meer in het regeerakkoord over onderwijs, gezien de tijd kunnen we daar nu niet verder op ingaan. De ISBO merkt op dat het ook de vraag is of het allemaal doorgaat. De inspecteur-generaal van het Onderwijs geeft aan dat haar persoonlijke inschatting is dat het op dit punt wel doorgaat; er is aardig wat steun voor.

VOS/ABB geeft aan dat dit onderwerp -de invulling van de rol van de inspectie zelf- zich goed leent voor een verdiepend gesprek tussen de inspectie en het onderwijsveld. Gezien de maatschappelijke en politieke druk op het onderwijs en de inspectie is niet alleen de vraag welke rol de inspectie vervult, maar ook wat het veld zelf kan bijdragen aan een realistisch en toekomstbestendig kwaliteitskader.

VOS/ABB spreekt uit begrip te hebben voor de positie van de inspectie, die zich moet verhouden tot de prioriteiten van bewindspersonen en de politieke opgave. Juist daarom is het van belangrijk om hierover het gesprek te blijven voeren. De inspectie geeft aan deze analyse te herkennen en bereid te zijn hierover verder van gedachten te wisselen, zij het dat dit vraagt om prioritering. De voorzitter merkt op dat dit aansluit bij eerdere gesprekken over De Staat van het Onderwijs: hoe kunnen inspectie en onderwijsveld elkaar versterken zonder in een wij-zijverhouding terecht te komen?

VOS/ABB benoemt dat onder dit onderwerp ook gevoelens van ongenoegen en frustratie in het veld schuilgaan. Dat maakt het des te belangrijker om het gesprek hierover niet alleen technisch, maar ook inhoudelijk te voeren. De inspectie merkt op dat het behulpzaam zou zijn wanneer de kernopgaven van de inspectie steviger wettelijk worden verankerd, zodat niet bij ieder nieuw kabinet aanvullende taken worden toegevoegd. Het zou mooi zijn om in gezamenlijkheid te kijken naar het akkoord maar de vergadering in oktober is al gevuld. VBSO/VGS geeft als suggestie om een aparte bijeenkomst te organiseren. De inspectie geeft daarop aan zelf ook nog te moeten kijken naar scenario's en opties maar als daar meer duidelijkheid over is kan er wellicht iets georganiseerd worden. Siméa benoemt dat het gezamenlijke belang vooral is om te voorkomen dat er afvinklijstjes komen. Hier hebben we gezamenlijk iets in te doen. De inspectie zegt daarop dit graag te bespreken als daar gelegenheid voor is.

2. Conceptprogrammering nieuw stelselonderzoek 2027

Voorafgaand aan het overleg hebben de Ringen-deelnemers de conceptprogrammering ontvangen met het verzoek om hierop te reageren. Deze reacties zijn verzameld en de inspectie gaat in dit agendapunt in op de hoofdlijnen uit deze reacties aan de hand van een korte presentatie. De presentatie bevat de volgende onderdelen:

- Toelichting op de taken van de inspectie op de gebieden school, bestuur en stelsel;
- Het doel van het stelselonderzoek: een beeld ophalen van het stelsel aan de hand van de kernfuncties kwalificatie, socialisatie en allocatie, waarbij 'stelsel' diverse betekenissen heeft (bijvoorbeeld alle sectoren of juist één sector of een regio);
- De fasering van de programmering 2027 (de stappen die tot nu toe genomen zijn om tot thema's te komen) en de huidige selectie voor nieuwe stelselonderzoeken in 2027.

De presentatie eindigt met de twee vragen die vooraf ook aan de Ringen-deelnemers zijn gesteld:

1. Is de huidige selectie passend bij de inspectie?
2. Wat geven de Ringen mee aan de inspectie voor de verdere uitwerking?

Voor wat betreft de selectie is het algemene beeld dat dit passend en herkenbaar is. Wel zijn er nog vragen over bijvoorbeeld de verdeling over de sectoren en de belasting van het veld.

Tot slot zijn er diverse aandachtspunten en suggesties meegegeven voor de verdere uitwerking.

De Sectorraad GO gaat in op het overzicht van onderzoeken per sector. Het zou prettig zijn als sbo apart wordt genoemd. Verder staat bij het tweede vraagstuk als sector 'SO-SWV' genoemd, de vraag is of dit onderzoek ook voor beide is. De inspectie licht toe dat SO-SWV bij de inspectie één directie is ook al zijn het verschillende dingen (speciaal onderwijs – samenwerkingsverbanden). Het sbo is onderdeel van het primair onderwijs en wordt niet als aparte sector behandeld. De Sectorraad GO brengt in dat als er wel onderscheid wordt gemaakt tussen sbo en po de steekproef voor het sbo groot word. De inspectie erkent dit en benoemt dat het zoeken is naar een balans tussen enerzijds het vermijden van belasting en anderzijds voldoende representatie.

VBSO/VGS benoemt dat er eerder werd gesproken over het nadenken over de onderzoeken in 2028 terwijl er ook gewerkt wordt aan het kader 2027. De vraag is of het dan wel zinvol is om in 2026 al na te denken over stelselonderzoeken voor 2028. De inspectie geeft aan dat de strategisch inspecteurs, die aan het roer staan voor de ontwikkeling van het kader, ook altijd betrokken zijn bij het bepalen van de thema's voor stelselonderzoeken. Wellicht is het een idee om hen ook te betrekken bij het gesprek in de Ringen in oktober 2026.

VBSO/VGS merkt tot slot op dat de lijst met onderzoeken voor hen zo logisch was dat zij geen aanvullingen hebben.

De Sectorraad Praktijkonderwijs geeft aan het heel goed te vinden dat er onderzoek wordt gedaan naar aanbod en begeleiding voor NT2 leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs. Er zijn ook zorgen over deze leerlingen in het praktijkonderwijs; veel leerlingen komen daarin terecht. De inspectie merkt op dat in mediaberichten ook werd benoemd dat veel kinderen niet op de goede plek zitten en vraagt of de Sectorraad Praktijkonderwijs daar ook gegevens over heeft. Dit geldt ook voor cluster 2 en 3. Er lijkt dus een trend te zijn van groepen leerlingen die op de verkeerde plek zitten. Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden geeft aan dit te herkennen. Dit is wel regio- en schoolafhankelijk, er is willekeur in de keuze voor een school. De inspectie benoemt dat dit beeld ook terugkomt in de regiobeelden van de Staat van het Onderwijs. Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden geeft aan ook kritische vragen te hebben gesteld op de eigen school; zitten de kinderen hier wel goed? Siméa sluit zich aan bij de zorgen, het raakt ook aan kansengelijkheid. De inspectie concludeert dat de berichtgeving in de media herkenbaar is uit de eigen ervaringen van de Ringen-deelnemers. De voorzitter vult aan dat de vraag is of er ook data beschikbaar is. Het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden geeft aan dat er nu nog geen data beschikbaar is maar dat er wel overleg plaatsvindt met de inspectie hierover. Dit is een datagroep vanuit DUO, OCW, de inspectie en het Overkoepelend Netwerk Samenwerkingsverbanden om te bekijken welke data er ontsloten kan worden. De inspectie merkt tot slot op dat statistisch gezien de stroom kan kloppen terwijl kinderen niet op de goede plek zitten.

3. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag.

De voorzitter sluit het formele gedeelte van de vergadering.

Actiepunten

<i>Omschrijving</i>	<i>Actiehouder</i>
PO-Raad en VO-raad uitnodigen om aan te sluiten bij het informele deel van Ring 2 in mei.	IvhO